

Forfatterinstruks for *Bibliotheca Nordica*

Versjon 1.3 (15. august 2012)

Denne instruksjonen forklarer hvordan redaksjonen ønsker at manuskriptene skal utarbeides i *Bibliotheca Nordica*. Vi er avhengige av at bidragsyterne følger instruksjonen nøye. Det sparer mye arbeid og gjør at både forfatteren og redaksjonen kan konsentrere seg om selve innholdet under den redaksjonelle behandlingen.

1 Innsending av manuskript

Når en artikkel eller bok er antatt av redaksjonen til utgivelse ber vi om at den blir innsendt i elektronisk versjon, fortrinnsvis i programmet Microsoft Word. Andre program kan brukes etter avtale med redaksjonen. Vi ber også om en PDF-versjon av manuskriptet eller en utskrift på papir.

2 Skriftnytt

Bibliotheca Nordica bruker skriftfamilien *Andron Mega Corpus* utviklet av Andreas Stötzner, Leipzig. Skriften blir stilt til gratis disposisjon for bidragsytere til serien, men må ikke distribueres videre eller brukes til andre prosjekter uten at det er gjort særskilt avtale om det. *Andron Mega Corpus* er en større Unicode-kompatibel font som inneholder et stort utvalg av tegn fra det latinske alfabetet, lydskrifttegn, runer og en rekke spesialtegn for nordisk middelalderskrift. Den har regulær, *kursiv*, **halvfeit** og **halvfeit kursiv**, foruten ekte små KAPITÉLER.

Andron Mega Corpus har formatet Windows TrueType. Den kan brukes i operativsystemene Linux, Windows og Mac, og filer som er skrevet i denne fonten kan utveksles mellom disse operativsystemene. Vær imidlertid oppmerksom på at eldre program kan mangle støtte for Unicode, og at enkelte tegn (f.eks. løse diakritika) ikke kan brukes i alle program. Etter våre erfaringer fungerer *Andron Mega Corpus* uten problemer i nyere versjoner av Microsoft Word på både Mac og Windows.

3 Stilskjema

Vi regner med at bidragene i serien enten vil ha form av monografier eller av artikkelsamlinger (også kalt antologier), og ber forfatterne bruke ei tidligere bok i serien som mønster. Bind 2, *Kristelig visionslitteratur i norrøn tradition*, kan brukes som eksempel på en monografi, mens bind 1, *Barlaam i nord*, og bind 3, *Vår eldste bok*, er eksempler på artikkelsamlinger.

Ikke alle elementer i disse bøkene er obligatoriske, men i begge typer forventer vi at det skal være en innholdsfortegnelse, et forord, en innledning (nødvendigvis ikke med tittelen “innledning”), en rekke nummererte kapitler, ei samla litteraturliste, og et register over personer, verk og håndskrifter.

4 Språkform

Bidragene i *Bibliotheca Nordica* skal som hovedregel være på et skandinavisk språk (norsk, svensk, dansk), men kan også være på engelsk eller tysk.

Som hovedregel bør manuskripter på norsk, det være seg på nynorsk eller bokmål, følge hovedformene i hver enkelt målform, dvs. at mindre brukte varianter av de to målformene bare kan brukes etter avtale med redaksjonen.

5 Oversettelse av sitater

Sitater på andre skandinaviske språk bør normalt ikke oversettes når språkforma i boka ellers er på skandinavisk, men kan oversettes dersom språkforma ellers er f.eks. engelsk eller tysk. Sitater på norrønt kan stå uten oversettelse dersom de står i normalisert ortografi og er tatt fra relativt kjente prosaverker, men bør oversettes dersom det er poesi (edda- og skaldedikt) eller de står i unormalisert ortografi. Sitater på latin bør alltid oversettes, og det samme gjelder andre klassiske språk og middelalderspråk. Sitater på moderne islandsk og færøysk bør normalt oversettes, særlig dersom boka har et relativt vidt publikum.

Som hovedregel skal oversettelsen settes umiddelbart under sitatet, altså ikke i en fotnote. Både sitat og oversettelse skal skilles fra resten av teksten med blanklinjer, og begge skal ha innrykk (jf. punkt 8).

En þvi ero þæsser luter skraðer fram aleið manna milli til minnis at aller skylldu næma oc ser ínyt föera oll goð dømi. En þarazt hin daligho dømi. *Kgs.* 72.19–21.

Men disse tinga er skrivne ned for at folk skal minnast dei i kommande tider, så alle skal lære alle gode døme og gjere seg nytte av dei, men vare seg for dei låke døma.

I eksemplet ovenfor er det ikke anført noen referanse for oversettelsen, og da bør det være forfatterens egen oversettelse. Dette bør være nevnt i en note e.l. lenger framme i teksten. Der man siterer en eksisterende oversettelse, skal denne naturlig nok krediteres:

En er cros drotens vars com aptr til Iorsala þa gerðosc slicar iartæinir allar sem þa er crossen fanzc. þvi at þa ræis maðr af dauða oc fengo siukir hæilso. (Indrebø 1931: 135.33–136.1)

Men da vår Herres kors kom tilbake til Jerusalem, hendte alle de samme jærtegn som da korset ble funnet, for da reiste folk seg fra de døde, og de syke fikk helse.

(Salvesen 1971: 117)

Merk at det ikke står noe avsluttende punktum i parenteser med kildereferansen. Dersom en enkelt tekst (og oversettelse) blir sitert svært ofte og uten innskudd av andre tekster, kan man vurdere en kortere referanseform, som i det første eksemplet, der “Kgs.” er brukt i stedet for en full referanse til “Holm-Olsen 1983”.

6 Forord og innledning

Alle bøker bør inneholde et kort forord (engelsk: *preface*) som forteller om bakgrunnen for arbeidet og takker de som har bidratt både praktisk og finansielt. Dette gjelder både monografier og artikkelsamlinger. Forordet kommer normalt umiddelbart etter innholdsfortegnelsen. I tillegg kan det gjerne være en innledning (engelsk: *introduction*) som fører leserne inn i verket. I artikkelsamlinger blir innledningen normalt skrevet av redaktøren. Her blir det gjerne gitt en kort omtale av hvert enkelt bidrag i boka.

7 Kapittelinnledning

Bøkene i serien kan inndeles med titler på inntil tre nivåer:

1 Kapittelittel	Regulær 17 punkt Andron Corpus, øverst på 1. side av kapitlet + 8 blanklinjer
1.1 Mellomtittel på nivå 1	Regulær 14 punkt Andron Corpus, to blanklinjer over og en under
1.1.1 Mellomtittel på nivå 2	Regulær 11 punkt Andron Corpus, en blanklinje over og en under

Desimaltallene kan sløyfes, særlig dersom man nøyer seg med mellomtitler på ett eller to nivåer. Merk at det ikke skal stå punktum etter siste siffer.

8 Sitater

Kortere sitater (inntil tre linjer) står i fortløpende tekst med sitattegn. Lengre sitater settes med blanklinje over og under og skal stå uten sitattegn. Det må leses nøye korrektur på alle sitater.

Ortografien skal være uendret i sitater, men det er ikke nødvendig å markere skifte mellom stor og liten bokstav ved bruk av hakeparentes. Sitattegn bør siteres med de tegn som forfatteren ellers bruker (jf. punkt 17 nedenfor), og sperret skrift kan gjengis med kursiv (så sant ikke både sperret skrift og kursiv blir brukt kontrastivt i kilden).

Dersom en del av sitatet blir utelatt, bør dette markeres med hakeparentes + tre punktum, altså [...].

9 Noter

Noter blir satt som fotnoter. De skal brukes til tilføyelser og ekskurser som ikke lett får plass i den løpende teksten, men de skal ikke brukes i større omfang enn høyst nødvendig. Vi regner med at flere av bidragene i serien kommer til å bli skrevet helt uten noter. Noter skal under ingen omstendighet brukes for rene litteraturreferanser av typen "Ibid." eller "Nilsen (1999: 55)". Merk at notetegnet skal settes etter interpunksjons- og sitattegn, f.eks.: Artikkelen har den slående tittelen "Manns tale til øyk".¹

10 Litteraturreferanser

Som hovedregel skal litteraturreferanser innføres i teksten etter forfatter/årstall-systemet. Etter navnet på forfatteren skal det stå publiseringsår og eventuelt sidetall:

Bjarne Fidjestøl (1982: 179–198) gir utkast til en liknende tolkning.
Dette momentet forekommer også hos Olsen (1928 a).

Merk at det skal være mellomrom etter kolon.

11 Litteraturliste

Alle referanser i teksten (og notene) skal oppføres i ei litteraturliste, som vist her:

- Faarlund, Jan Terje. 2004. *The syntax of Old Norse. With a survey of the inflectional morphology and a complete bibliography*. Oxford: Oxford University Press.
- Fidjestøl, Bjarne. 1982. *Det norrøne fyrstediktet*. Øvre Ervik: Alvheim & Eide.
- Holm-Olsen, Ludvig, utg. [1945] 1983. *Konungs skuggsjá*. *Norrøne tekster*, 1. 2. rev. opplag. Oslo: Norsk Historisk Kjeldeskrift-Institutt.
- Indrebø, Gustav, utg. 1931. *Gamal norsk homiliebok*. Oslo: Kjeldeskriftfondet.
– Opptrykt, Oslo: Universitetsforlaget, 1966.
- Kgs. = *Konungs skuggsjá*. Utg. Ludvig Holm-Olsen. *Norrøne tekster*, 1. 2. rev. opplag. Oslo: Norsk Historisk Kjeldeskrift-Institutt, [1945] 1983.
- Laurentius saga*. Utg. Carl Richard Unger. *Heilagra manna sögur*, bd. 1, 422–432. Christiania: Bentzen, 1877.
- Magnús Már Lárusson. 1955. "Um Niðurstigningarsögu." *Skírnir* 129: 159–168.
- Olsen, Magnus. 1928 a. "Et egdsk gårdsnavn." *Maal og Minne* 1928: 121–122.
- . 1928 b. "Gísla saga og helteidiktningen." I: *Festskrift til Finnur Jónsson*, utg. Johannes Brøndum-Nielsen mfl., 6–14. København: Levin & Munksgaard.
- Salvesen, Astrid, ovs. 1971. *Gammelnorsk homiliebok*. Oversatt av Astrid Salvesen. Innledning og kommentarer ved Erik Gunnes. Oslo: Universitetsforlaget.

Seim, Karin Fjellhammer. 1982. Grafematisk analyse av en del runeinnskrifter fra Bryggen i Bergen. Upubl. hovedfagsavh., Nordisk institutt, Universitetet i Bergen.
Sørli, Mikjel. 1936. *Færøysk tradisjon i norrønt mål*. Avh. utg. av Det Norske Videnskapsakademi i Oslo. II. Hist.-Filos. klasse 1936: 1. Oslo: Dybwad.

I større arbeider kan det være aktuelt å dele litteraturlista i to deler, en over primærlitteratur (f.eks. ulike typer av middelaldertekster) og en over sekundærlitteratur (litteratur om middelaldertekstene, typisk skrevet i nyere tid).

Litteraturlista står bak i boka, men før et eventuelt register. I artikkelsamlinger anbefaler vi at det blir laget ei felles litteraturliste for alle bidragene.

Forfattere bør så langt mulig føres opp med fulle fornavn, selv om de ofte er kjent med bare initialer eller forkortede navn. *Johs. Brøndum-Nielsen* bør altså anføres som *Johannes Brøndum-Nielsen* og *M.P. Barnes* bør anføres som *Michael P. Barnes*. Merk at det kan være tilstrekkelig med ett fullt utskrevet fornavn når forfattere har flere fornavn.

Eldre tekster kan enten siteres og oppføres med tittel (eks. *Laurentius saga* ovenfor) eller med utgiver (eks. Holm-Olsen). I det siste tilfellet kan man gjerne føye til et "utg." foran utgivernavnet, f.eks.

Dette forekommer flere ganger i den såkalte kjøpmannsbolken av *Konungs skuggsjá* (utg. Holm-Olsen 1983: 3–37).

Når referansen gis til utgiveren, bør dette også være innførselen i litteraturlista:

Unger, Carl Richard, utg. 1877. *Laurentius saga*. I: *Heilagra manna sögur*, bd. 1, 422–432. Christiania: Bentzen.

Publiseringsåret for første utgave/opplag av bøker og tekstutgaver bør tilføyes i hakeparentes (eks. Holm-Olsen). Som hovedregel skal man sitere siste utgave, eventuelt siste reviderte opplag, av en kilde. Holm-Olsens utgave av *Konungs skuggsjá* (se ovenfor) bør derfor siteres etter det reviderte opplaget i 1983 heller enn i utgaven fra 1945.

Når det anførte arbeidet har en overtittel og en undertittel, blir disse skilt med punktum (ikke kolon), som vist i referansen til Faarlund ovenfor.

Unngå forkortede titler på tidsskrift. Derimot kan lange serietitler forkortes, særlig for utgivelser av vitenskapelige akademier, som Sørli (1936) ovenfor.

Serier står oppført uten parentes, og det skal være komma mellom hovedserie og eventuell underserie, og dessuten foran serienummeret.

I engelske titler bør normalt ikke andre ord settes med stor forbokstav enn de som ville ha stått med stor forbokstav i ordinær tekst. Derfor bør det være *The syntax of Old Norse* (ikke *The Syntax of Old Norse*, slik det står på tittelbladet.)

Merk at språket i litteraturlista skal være det samme som i boka eller artikkelen forøvrig. I et norskspråklig bidrag skriver man derfor “utg.” for “utgave/utgiver” både om skandinaviske, engelske og tyske bøker – ikke “utg./udg./ed./eds./hggb.” avhengig av språkforma i det anførte verket.

Se punkt 16 nedenfor om bruken av tankestrek ved årstall- og sidetallspenn, foruten som gjentagelsestegn, og punkt 23 om alfabetisering.

12 Illustrasjoner, figurer og tabeller

Illustrasjoner er bilder som skal anskueliggjøre momenter i teksten, som oftest i form av tegninger eller fotografier. De skal nummereres (Ill. 1, 2, 3 osv.), og skal alltid ha en kort, forklarende tekst (billedtekst, engelsk: *caption*).

Bruk av fargebilder må avtales spesielt med redaksjonen, mens illustrasjoner eller bilder i svart-hvitt/gråtoner kan brukes uten videre. Dersom illustrasjonene inneholder tekst som skal leses (f. eks. stedsnavn på kart), må skriften være så stor den blir godt leselig dersom illustrasjonen må forminskes for å få plass på boksiden. Bilder må ha en oppløsning på minst 300 dpi.

Figurer er modeller, skisser, stemma, grafer osv. Figurer skal nummereres (Fig. 1, 2, 3 osv.), og skal alltid ha en kort, forklarende tekst.

Tabeller er oppstillinger av tekst og tall i kolonner og rader. Den første raden i tabellen gir som regel en forklaring av innholdet i hver kolonne. Tabeller skal nummereres (Tab. 1, 2, 3 osv.), og skal alltid ha en kort, forklarende tekst. Denne vil normalt bli satt under tabellen, på samme måte som ved illustrasjoner og figurer.

Tabellene bør planlegges slik at de får plass på en bokside, helst uten at de trenger å vendes 90°. Bruk aldri mellomromstasten til å sette opp tekst i kolonner. Til det formålet skal man enten bruke tabulatoren eller tabellfunksjonen i tekstbehandlingsprogrammet.

Bidragstyperne må selv skaffe tillatelse til å gjengi illustrasjoner, figurer og tabeller, dersom de er laget av andre enn bidragstypen selv. Om det er vanskelig eller dyrt å skaffe en slik tillatelse, er det viktig at redaksjonen blir kontaktet så tidlig som mulig i prosessen.

Illustrasjoner og figurer skal alltid følge som vedlegg i egne dokumenter. De må være i formater som tåler skalering, dvs. at man gjør illustrasjonen større eller mindre. Enkle tabeller kan legges direkte inn i teksten, men komplekse tabeller kan med fordel utarbeides som separate dokumenter.

13 Innpassing og kilder for illustrasjoner, figurer og tabeller

Illustrasjoner, figurer og tabeller skal omtales med vendinger av typen “Ill. 1 viser at...”, “som vist i ill. 1”. Unngå bruk av kolon, f.eks. “Dette ser vi i denne illustrasjonen: ...”. Under den typografiske bearbeidelsen av bidraget kan det være nødvendig å flytte en illustrasjon, figur eller tabell litt forover eller bakover for å få en god utnyttelse av sidene. I manuskriptet kan man markere hvor det passer å sette inn en illustrasjon, figur eller tabell på denne måten:

<Ill. 1 inn omtrent her.>

Husk å oppgi kilder til illustrasjoner og figurer. Disse vil enten bli oppført i den forklarende teksten eller samlet bak i boken.

14 Avsnittstype

Avsnitt i løpende tekst blir markert med tabulatorinnrykk (bruk ikke mellomroms-tasten), uten blanklinje. Unngå såkalte amerikanske avsnitt, dvs. blanklinje uten innrykk. Vi anbefaler 6 mm som standard tabulatorinnrykk.

15 Utheving – kursiv og halvfeit

Utheving i løpende tekst skjer normalt med kursiv, unntaksvis også med halvfeit. Unngå understreking og bruk halvfeit kursiv med forsiktighet. Translitterering av runer skal imidlertid alltid stå i halvfeit.

Kursiv blir også brukt for titler på bøker og tidsskrift, både i løpende tekst og i litteraturlista (se eksempel under punkt 11 ovenfor).

16 Bindestrek – og andre streker

Bindestrek (“hyphen”) skal alltid settes når den er fast, f.eks. i ord som abc-bok, EU-medlemskap, transformasjonell-generativ. Såkalt løs bindestrek blir ofte satt automatisk av tekstbehandlingsprogrammet, særlig dersom man velger rett høyremarg. Vi anbefaler at man *ikke* bruker orddelingsfunksjonen, ettersom teksten likevel skal behandles i et nytt program og linjedelingen dermed kommer til å bli endret.

Tankestrek (“en-dash”, en litt lengre strek enn bindestreken) skal brukes

- (a) for å skille ut innskudd, og da med mellomrom på begge sider av tankestreken:
Oslo – Norges hovedstad – ligger ved foten av Ekeberg.

(b) for å markere utstrekning, og da uten mellomrom:

Oslo–Bergen, 1912–1914, s. 345–356, kap. 1–4.

Tankestreken har omtrent samme bredde som bokstaven *n* (derfor “en-dash”), dvs. nesten det doble av en bindestrek. På PC kan den tastes inn med ALT + NUM- (dvs. ALT-tasten + minusstreken øverst til høyre på den numeriske delen av tastaturet), på Mac med opsjon + bindestrek.

Merk at i årstall- og sidetallspenn, skal begge tallene skrives fullt ut, altså 1945–1948 og s. 12–17, 153–177, 1023–1096. Dette gjelder både i den løpende teksten, i litteraturreferansene (både i løpende tekst og i litteraturlista), og i registeret.

Talestrekk (“em-dash”, en enda lengre strek) blir brukt i litteraturlister som gjentakelsestegn. I dette tilfellet skal det være tre streker avsluttet med punktum.

Nilsen, Nils. 1999. *Tanke- og andre streker*. Oslo: Eget forlag.

———. 2000. *Flere streker*. Oslo: Annet forlag.

I noen fonter ser de tre strekene ut som en sammenhengende, svært lang strek. Talestreken har omtrent samme bredde som bokstaven *m* (derfor “em-dash”), dvs. nesten det doble av en tankestrek. På PC kan den tastes inn med ALT + CTRL + NUM- (dvs. ALT-tasten + CTRL-tasten + minusstreken øverst til høyre på den numeriske delen av tastaturet), på Mac med skift & opsjon + bindestrek.

17 Sitattegn – enkle og doble

Doble sitattegn ser slik ut: “...”, dvs. som små varianter av 66 og 99. De skal brukes

(a) for sitering, både av setninger og begreper:

Translittereringen ble utarbeidert nærmest i en rus av systematiseringsiver: “Nå skal det endelig bli orden her!”

Magnus Olsen brukte også “konteksten” til å forklare futharkinnskrifter.

(b) for å markere avstand (“scare quotes”):

Det avhenger av om man betrakter “sammenblandingen” som en ond eller som en hermeneutisk sirkel.

Vi rår til varsomhet når det gjelder den siste bruken.

Merk at begreper (og termer) også kan introduseres ved hjelp av kursiv:

Francis diskuterer videre det han velger å kalle *grafotax*, i analogi med fonetikkens bruk av termen *fonotax*.

Enkle sitattegn ser slik ut: ‘...’, dvs. som små varianter av 6 og 9. De skal brukes

(a) innenfor rammene av doble sitattegn:

“Bruken av ‘en-dash’ i stedet for ‘em-dash’ er et forfallstegn,” hevdet Nils Nilsen, forfatteren av *Tanke- og andre streker*.

(b) for å markere innhold, særlig i språkvitenskaplig sammenheng:

Gno. *verpa* v. ‘kaste, verpe’ har fått en snevrere betydning i moderne norsk.

Merk at mange tekstbehandlingsprogram retter "..." til "... " avhengig av plassering, og '...' til '...'. Denne funksjonen kan slåes av dersom den gir uheldige resultater. I nyere versjoner av *Microsoft Word* finnes denne funksjonen under Tools > AutoCorrect > Autoformat As You Type > "Straight quotes" with "Smart quotes". I noen tilfeller kan den automatiske funksjonen føre til at sitattegnene blir vendt feil, "som vist her". Dette er riktig nok anbefalt som standard i flere norske publikasjoner, men når det gjelder sitattegn, følger *Bibliotheca Nordica* anglo-amerikansk praksis.

I mange kilder blir det brukt andre former for sitattegn, f.eks. «...» (fransk) eller „...“ (tysk) eller ”...” (svensk). Ved sitering av slike kilder kan man tillate seg å gjennomføre bruk av doble sitattegn som beskrevet ovenfor, dvs. “...”.

18 Apostrof – og aksenter

Apostrofen er identisk med avsluttende enkelt sitattegn, ’. Apostrof må ikke forveksles med *accent aiguë*, ´. Det blir brukt samme type av apostrof i norsk som i engelsk og fransk: Sokrates’ hustru Xantippe. They wouldn’t come. Qu’est-ce qu’il dit?

Unngå “skrivemaskinsapostrof”: Sokrates' hustru Xantippe.

Trykkstreker blir ofte brukt for å markere plassering av trykket. I norsk bruker man gjerne én strek for tonelag 1 og to streker for tonelag 2, /ˈbøn:er/ (flt. av bonde) vs. /ˈbøn:er/ (flt. av bønne).

19 Forkortelser

Som hovedregel bør alle forkortelser forklares, fortrinnsvis i en oversikt umiddelbart etter innholdsfortegnelsen. Man trenger ikke forklare forkortelser som står oppført i standardordbøker, som f.eks. *Bokmålsordboka* eller *Nynorskordboka*. I denne instruksjonen er både “jf.” og “f.eks.” brukt uforklart, mens “punkt” er skrevet fullt ut, ikke med forkortelsen “pkt.” Etter en slik praksis kan man i mange bøker slippe å utarbeide ei forkortelsesliste.

20 Omtale av håndskrifter

Ved første gangs omtale av et håndskrift skal man anføre (a) det geografiske stedet hvor håndskriftet er oppbevart, (b) den institusjonen som oppbevarer det, og (c) håndskriftssignaturen. Eksempel:

En tilsvarende illustrasjon finner man i *Margrete Skuledatters psalter* (Berlin, Kupferstichkabinett der Staatlichen Museen zur Berlin, MS 78 A 8), og dessuten i ...

Dersom bare nordiske middelalderhåndskrifter er omtalt i boka, kan man nøye seg med å oppgi bare håndskriftssignaturen.

Så langt mulig skal nordiske middelalderhåndskrifter refereres til med de signaturer som er brukt i registerbindet til *Ordbog over det norrøne prosasprog* (København 1989), inkl. fraværet av punktum, f.eks.

AM 47 fol	AM60 4°	AM 56 8°	AM 430 12°
DG 4-7	DonVar 137 4°	GKS 1005 fol	GKS 2365 4°
Holm perg 1 fol	Holm perg 17 4°	NKS 1265 II e fol	NKS 235 g 4°
NRA 1 C II	OsloUB 1 4°	Thott 175 fol	UppsUB C 29

Dette systemet skal så langt mulig også anvendes for svenske og danske middelalderhåndskriftet, f.eks. Holm A 49 (samlingshåndskrift med bl.a. *Legenden om Barlaam och Josaphat*) og Holm D 4 (samlingshåndskrift med bl.a. *Eufemiavisorna*).

21 Referanser til steder i håndskrifter eller strofer

Side, spalte og linje i håndskrifter. Ved håndskrifter refererer man til foliering (blad-telling) med forkortelsen “bl.” og paginering (sidetelling) med “s.”. Forside av bladet kalles “r” (for *recto*) og bakside “v” (for *verso*). Dersom håndskriftet har flere spalter, blir disse referert til med “sp.” + bokstavene “a”, “b”, osv. Linjenummer blir gitt med “l.” + ordinært tall. Eksempel:

AM 305 fol, bl. 10v, sp. a, l. 5–12.

Dersom det er svært mange håndskriftsreferanser, kan man gi en mer komprimert oppstilling av blad-, spalte- og linjenummer:

AM 305 fol 10va5–12.

Strofe- og linjenummer. Ved referanse til strofer i eddadiktningen og skaldediktningen bruker man ordinære tall for strofenummeret og likeledes for linjenummeret, adskilt med punktum. Eksempel:

Ask og Embla blir introdusert i *Völuspá* 17.7.

I *Haraldskvæði* 6.1–4 får vi vite at Harald hadde tenkt å “drikke jula ute”.

22 Register

Bøkene i serien skal ha register. Det kan være flere typer av registre:

- Personregister
- Emneregister (sakregister)
- Tittelregister
- Håndskrifts- eller kilde-register

Korte register kan med fordel være uten underinndelinger, mens lengre registre (og særlig emneregistre) kan være underinndelte:

Assimilasjon

- progressiv 25
- regressiv 26–27

Unngå bruk av “f.” og “ff.” i sideangivelser. Oppgi heller det nøyaktige sidetallet for referansen (med bruk av tankestrek, jf. punkt 16 ovenfor).

Vi anbefaler at bøkene i serien som et minimum har et personregister og et verkregister, gjerne også et håndskriftregister. Disse bør være separate, om ikke særlige hensyn taler for å slå dem sammen. Se eksempler i bind 1 og 3 av *Bibliotheca Nordica*.

23 Alfabetisering

Litteraturlista og registeret skal være alfabetisert etter de regler som gjelder for redaksjonsspråket i boka.

Rekkefølgen av de enkelte bokstavene bør i en bok med norsk redaksjonsspråk være:

a (herunder både finsk aa og skandinavisk aa for å, og tysk ä), b, c, d (herunder norrøn og islandsk ð), e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o (herunder tysk ö), p, q, r, s, t, þ, u (herunder tysk ü), v, w, x, y, z, æ, ä (svensk), ø, œ (i norrøn normalortografi), ö (svensk og islandsk), ø, å.

For bøker med norsk redaksjonsspråk gjelder det at alfabetiseringen skal være strengt alfabetisk, dvs. at man under alfabetiseringen bare ser på bokstavene, ikke også på ordmellomrommene. Dette gir f.eks

abbed
abc
a conto
ad acta
adam

Personnavn som omfatter preposisjoner og andre forledd skal normalt alfabetiseres slik:

Alle engelske forledd er med som en del av navnet. De skotske forleddene *M'*, *Mc* og *Mac* er en del av navnet, og alfabetiseres som de alle ble stavet *Mac*.

På fransk regnes prefiksene *Le*, *La*, *L'*, *Les*, *Du*, *De*, *Saint* og *Van* med til navnet, mens *de* og *d'* ikke regnes med.

På nederlandsk regnes *Ver* med til navnet, mens *van* og alle andre forstavinger ikke regnes med.

På svensk regnes *De*, *de*, *Du*, og *du* med i navnet, mens *af*, *av*, *von*, *van* og *der* ikke regnes med.

På tysk regnes *am*, *im*, *vom*, *zum* og *zur* med til navnet, mens de nesten likelydende *von*, *von der*, og *zu* ikke skal alfabetiseres med etternavnet.

Her følger noen eksempler på hvilken bokstav som navnene skal føres under:

- A Arkel, Andrea van
Arkel-de Leeuw van Weenen, Andrea van
- D De La Gardie, Magnus Gabriel
- G Geijerstam, Bengt af
- N Nahl, Astrid van
- S See, Klaus von
- V Vries, Jan de

I bøker med norsk redaksjonsspråk blir danske forfattere med *sen*-navn alfabetisert på et eventuelt mellomnavn:

- D Damsgaard Olsen, Thorkil
- M Meulengracht Sørensen, Preben
- O Olrik Frederiksen, Britta

I teksten vil man da referere til dem som *Damsgaard Olsen*, *Meulengracht Sørensen* og *Olrik Frederiksen* når man ellers bruker bare etternavnet.

Isendinger blir alfabetisert på fornavnet, hva enten de har slektsnavn (f.eks. Nordal) eller patronymikon (navn som ender på *-son* eller *-dóttir*):

- F Finnur Jónsson
- S Sigurður Nordal
- S Stefán Karlsson

I teksten vil man referere til dem med både fornavn og slektsnavn eller patronymikon, altså *Finnur Jónsson*, *Sigurður Nordal* og *Stefán Karlsson*.